

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/481/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814203341
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3814203341.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Stanislavy Markovej a členiek JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Stanislavy Mikláňkovej v právnej veci žalobcu: L. proti žalovaným: X. V.N., nar. XX.XX.XXXX, X. J.. XX.XX.XXXX, obaja bytom X., o zaplatenie 3.418,74 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 15. apríla 2016, č.k. 14C/199/2015-66, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výroku II. a súvisiaci výrok III. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovaným 1., 2. priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd ako súd prvej inštancie I. zastavil konanie v časti o zaplatenie 303,27 eur a v časti o zaplatenie úroku z omeškania v sume 183,40 eur a zmluvného úroku v sume 95,12 eur, II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a v bode III. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovaným 1. a 2. nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že v konaní bol preukázaný skutkový stav, ako to tvrdil žalobca, podľa ktorého medzi stranami sporu bola dňa 12.04.2007 uzavretá Zmluva o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Žalovaní čerpali finančné prostriedky dňa 19.04.2007 v sume 2.655,51 eur, dňa 22.10.2007 v sume 531,10 eur, dňa 08.09.2011 na poplatok za spracovanie medziúveru vo výške 130,- eur zúčtovaný v súlade s čl. II. Zmluvy, dňa 19.04.2007 na poplatok za spracovanie medziúveru vo výške 116,18 eur a poplatok za zmenku vo výške 16,- eur, zúčtované v súlade s čl. II. Zmluvy. Mesačné úhrady poukazované na účet medziúveru vo výške 22,11 eur boli zaúčtované v zmysle čl. II. bod 2 Zmluvy na zmluvné úroky medziúveru 7,99% ročne. Jednotlivé úhrady boli započítavané na najstaršie splatné úroky. V prípade, že by boli splnené podmienky zákona o stavebnom sporení a Zmluvy, nastala by zmena medziúveru na stavebný úver, pre ktorý bola dohodnutá mesačná splátka istiny a úrokov. Z dôvodu porušenia zmluvných podmienok nedošlo k zmene medziúveru na stavebný úver. Voči žalovanej v rade 1. bola vedená externá exekúcia, v dôsledku ktorej boli odúčtované nasporené prostriedky na účte stavebného sporenia č. XXXXXXXX X XX. Napriek písomnej výzve nedošlo k ich uhradeniu, čím boli porušené zmluvné podmienky čl. VII. bod 4 písm. a) Zmluvy. Vzhľadom k tomu odstúpil žalobca dňa 07.11.2013 od Zmluvy. Pri odstúpení od úverovej zmluvy sa zúčtoval nezaplatený poskytnutý medziúver vo výške 3.319,39 eur s prostriedkami na prísluňajúcom účte stavebného sporenia vo výške 99,58 eur a z dôvodu technickej chyby aj s vkladmi zo dňa 03.05.2013 a 02.07.2013 vo výške 44,22 eur, čo predstavuje po započítaní sumu 3.175,59 eur. Žalovaní neprevzali zásielku s odstúpením od zmluvy, zásielky boli vrátené žalobcovi poštou dňa 10.12.2013, čím sa podľa čl. VII bod 7 Zmluvy odstúpenie stalo účinným. Žalobca naďalej úročí čerpaný medziúver vo výške 3.175,59 eur riadnou úrokovou sadzbou 7,99% ročne od 11.12.2013

do zaplataenia. Podľa čl. VII bod 10 Zmluvy v prípade odstúpenia od tejto zmluvy sa splatná istina 3.175,59 eur, nezaplatené úroky a poplatku do 10.12.2013 (deň účinnosti odstúpenia) v sume 249,07 eur zúčtujú do jednej sumy, ktorá sa ďalej úročí v súlade s čl. VII. bodom 8 Zmluvy. Na základe čl. VII bod 8 Zmluvy, po odstúpení je žalobca oprávnený účtovať pri medziúvere úrok z omeškania 5% ročne nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu ku dňu 10.12.2013, t.j. zo sumy 3.424,66 eur. Z vkladov od 11.12.2013 do 31.3.2015 bola uspokojovaná pohľadávka v tomto poradí: úroky z omeškania, úroky po účinnosti odstúpenia, úroky a poplatky po účinnosti odstúpenia a to v zmysle § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ku dňu 31.01.2014 predstavovala žalovaná pohľadávka istinu 3.175,59 eur, nezaplatené úroky a poplatky k 10.12.2013 vo výške 204,54 eur (znížená o sumu 44,53 eur), nezaplatené úroky 7,99% ročne za 1/2014 v sume 21,55 eur a nezaplatené úroky z omeškania 5% ročne za 1/2014 v sume 14,43 eur. Po podaní návrhu boli uskutočnené úhrady v sume 581,79 eur. Z vkladov od 01.02.2013 do 31.03.2015 vo výške 278,52 eur boli uhradené úroky z omeškania od 01.01.2014 do 31.01.2015 vo výške 183,40 eur a úroky od 01.01.2014 do 31.01.2015 vo výške 95,12 eur, pričom zostala neuhradená suma 180,14 eur. Z úhrad od 01.04.2015 do 28.02.2016 vo výške 303,27 eur bola čiastočne uhradená aj istina, v tejto časti zobrať žalobca svoj návrh späť.

3. Na svoje skutkové zistenia okresný súd aplikoval príslušnú právnu úpravu spotrebiteľského práva podľa § 52 odsek 1 v spojení s § 879j Občianskeho zákonníka a § 23a zákona č. 634/1992 Zb.. Dospel k záveru, že v prípade úveru (medziúveru) ide o absolútny obchod v zmysle ustanovenia § 261 Obchodného zákonníka. Platí však, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva, sa však na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo, ak by sa aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úpravy zhoršilo.

4. Ak žalobca dňa 07.11.2013 (s účinnosťou k 10.12.2013) odstúpil od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, došlo k jej zrušeniu a účastníci zmluvy sú si povinní v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť všetko, čo podľa nej dostali. Podľa § 48 odsek 2 Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje od začiatku (ex tunc) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy zároveň vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody) a účastníci zmluvy sú povinní vrátiť už vykonané plnenia.

5. Zmluvná podmienka o odstúpení od zmluvy, dohodnutá v čl. VII. bod 1 a bod 6 Zmluvy nie je vyvážená a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka, spoludlžníka, ako aj ručiteľa. Objektívne zhoršuje ich postavenie, keď jednostranne zvýhodňuje iba veriteľa, zachováva všetky jeho práva. Klausula o odstúpení nie je ničím iným, ako poistením zachovania všetkých práv veriteľa, vrátane úrokov a poplatkov len s ďalším zvýhodnením, a to o úroky aj za úverové obdobie, ktoré ešte nenastalo. Spotrebiteľ pritom nemá zachované žiadne svoje práva. Vzniká mu však povinnosť jednorazového plnenia, vrátane úrokov. Ide preto o neprijateľnú podmienku (tento právny názor vyplýva napr. z rozhodnutí Krajského súdu Trenčín sp.zn. 17Co/50/2012 a Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/2/2013).

6. Žalobca poskytol žalovaným sumu 2.923,83 eur (3.186,61 eur - poplatky spolu v sume 262,78 eur). Z dokazovania však vyplynulo, že žalovaní do vyhlásenia rozsudku uhradili žalobcovi splátkami spolu sumu 4.312,97 eur. Uvedená suma vyplýva z výpisov z účtu predložených žalobcom. Na účet odstúpeného medziúveru poukázali žalovaní celkovú sumu 2.483,25 eur, z toho do účinnosti odstúpenia od Zmluvy sumu 1.876,71 eur a po účinnosti odstúpenia sumu 606,54 eur. Na účet stavebného sporenia poukázali žalobcovia celkovú sumu 1829,72 eur, z toho do účinnosti odstúpenia od Zmluvy sumu 1.364,92 eur a po účinnosti odstúpenia sumu 464,80 eur. Z uvedeného vyplýva, že žalovaní si už splnili povinnosť, ktorá im vznikla po odstúpení od zmluvy, a to vrátiť druhému účastníkovi zmluvy (žalobcovi) všetko, čo podľa zmluvy dostali. Z uvedených dôvodov posúdil súd návrh žalobcu v časti nároku, ktorá zostala predmetom konania po čiastočnom späťvzatí ako nedôvodný a tento návrh zamietol.

7. Úspešným žalovaným náhradu trov konania nepriznal, pretože ju nežiadali.

8. Proti tomuto rozsudku žalobca podal včas odvolanie. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Deklaroval uplatnenie odvolacích dôvodov podľa § 205 odsek 2 písmeno b/, d/, a f/ Občianskeho súdneho poriadku.

9. Z odôvodnenia odvolania je evidentné, že napáda právne posúdenie veci okresným súdom. Podľa jeho názoru ustanovenie § 54 odsek 1 Občianskeho zákonníka umožňuje vylúčiť aplikáciu takých zmluvných dojednaní, ktoré zhoršujú postavenie spotrebiteľa v zmluvnom vzťahu. Súd však vyložil § 54 odsek 1 Občianskeho zákonníka tak, že umožňuje vylúčiť uplatnenie nie zmluvných dojednaní, ale zákonných ustanovení, ktorých aplikácia je dôsledkom uzavretia určitého zmluvného typu, v danom konkrétnom prípade zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka a konkrétne vylúčil aplikáciu režimu zániku zmluvy odstúpením podľa § 344 Obchodného zákonníka ex nunc. A to nie je v súlade s účelom § 54 odsek 1 Občianskeho zákonníka.

10. Výklad použitý súdom je v rozpore s § 1 odsek 2 Obchodného zákonníka. Toto ustanovenie zakotvuje, že Obchodný zákonník je lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ako lex generalis. Nie je to teda naopak, ako zákony aplikoval súd. V skutočnosti totiž súd aplikoval Občiansky zákonník ako lex specialis vo vzťahu k Obchodnému zákonníku ako k lex generalis.

11. Výklad použitý súdom je v rozpore s § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka. Z § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka totiž jasne vyplýva, že právny vzťah zo zmluvy o úvere sa má spravovať Obchodným zákonníkom, pričom toto ustanovenie je kogentné (§ 263 Obchodného zákonníka). Výklad použitý súdom je v rozpore s princípom právnej istoty. Podľa čl. 1 odsek 1 Ústavy SR je Slovenská republika právnym štátom, znakom právneho štátu je vytváranie právnej istoty tak pri prijímaní zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj pri ich uplatňovaní štátnymi orgánmi (nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 22/95). Zákon sa má aplikovať v praxi tak, ako je formulovaný text príslušných ustanovení na prípad sa vzťahujúci, a nie ho svojvoľne skracať, vynechávať časti textu a prispôbovať si účelovo text pre vlastnú potrebu (nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. 48/97).

12. Považuje právne posúdenie predmetného vzťahu medzi žalobcom a žalovanými výlučne podľa občianskoprávných predpisov za nesprávne.

13. Súd aplikoval § 48 odsek 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka, teda režim Občianskeho zákonníka, namiesto toho, aby aplikoval § 506 Obchodného zákonníka v spojení s § 344 a nasl. Obchodného zákonníka, t.j. súd nepoužil správny všeobecne záväzný právny predpis. Následkom nesprávneho právneho posúdenia bolo započítanie plnení účastníkov konania a konštatovanie, že žalovaní žalobcovi nič nedlhujú.

14. Žalobca poukazuje aj na to, že odstúpenie od zmluvy podľa ust. § 349 Obchodného zákonníka ako aj čl. VII. Bod 7 zmluvy o úvere má účinky ex nunc, nie ex tunc, ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku. Zmluva zanikla až účinnosťou odstúpenia od zmluvy, čo má iné právne následky ako to upravuje ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

15. Súd preto nesprávne zistil skutkový stav a následne aj nesprávne posúdil právny stav, keď konštatoval, že žalovaní 1. a 2. nič nedlhujú žalobcovi. Počas trvania zmluvného vzťahu bolo dohodnuté, že v štádiu medziúveru žalovaní 1. a 2. spláca úroky medziúveru, teda úhrady do odstúpenia mali byť súdom započítané na úroky a nie na vyrovnanie istiny. Tieto skutočnosti mal súd zohľadniť pri zisťovaní výšky žalovanej pohľadávky, čo neurobil, keďže všetky plnenia žalovaných započítal na vrátenie iba poskytnutého medziúveru. Taktiež súd nezohľadnil po prekvalifikovaní právneho základu žalovanej pohľadávky na bezdôvodné obohatenie aj nárok žalobcu na úroky z omeškania za obdobie, kedy žalovaní užívali poskytnuté peňažné prostriedky.

16. Právne následky odstúpenia od zmluvy boli dohodnuté v čl. VII. Zmluvy o úvere, čo pripúšťa Obchodný zákonník ako aj Občiansky zákonník. Preto ani v prípade použitia ust. § 48 odsek 2 Obchodného zákonníka nemožno použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení.

17. Na podporu svojho v odvolaní vysloveného názoru citoval z viacerých rozhodnutí krajských súdov sp.zn. 10Co/128/2013 Krajského súdu Prešov, sp.zn. 11Co/337/2014 Krajského súdu Trnava, sp.zn. 4Cob/5/2016 Krajského súdu Košice, sp.zn. 43Cob/239/2015 Krajského súdu Banská Bystrica, sp.zn. 8Co/395/2015 Krajského súdu Nitra.

18. Žalovaní nevyužili svoje právo na písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu.

19. Od 1. júla 2016 je účinný zákon číslo 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorým bol zrušený doterajší procesný predpis - zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

20. Intertemporálna úprava v ustanovení § 470 odsek 1 CSP vyžaduje okamžitú aplikabilitu CSP a to aj na konania začaté pred účinnosťou zákona - 1. júlom 2016.

21. Súčasne však ustanovenie § 470 odsek 2 CSP priznáva právnu relevanciu úkonom, ktoré boli vykonané za skoršej právnej úpravy (OSP).

22. V prejednávanej veci bolo konanie začaté pred 1. júlom 2016, okresný súd rozhodol 15.04.2016 a žalobca podal odvolanie 10.06.2016, teda za účinnosti OSP.

23. Krajský súd ako súd odvolací, rozhodujúc o odvolaní v čase účinnosti CSP, preskúmal vec v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov podľa predošlej právnej úpravy v OSP (§ 205 odsek 2 OSP) a zistil, že rozsudok okresného súdu v napadnutej časti - výroku II. a súvisiaci výrok III. je potrebné potvrdiť podľa § 387 odsek 1 CSP. O odvolaní žalobcu rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 odsek 1 CSP.

24. Žalobca vo svojom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, ktoré spočíva v chybnnej aplikácii Občianskeho zákonníka na právny vzťah strán sporu, ktorý bol založený zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 12.04.2007. Podľa jeho názoru obsah práv a povinností z predmetnej zmluvy je potrebné posudzovať podľa predpisov Obchodného zákonníka.

25. Nesprávne právne posúdenie veci podľa § 205 odsek 2 písm. f) OSP je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď prvostupňový súd na zistený skutkový stav aplikuje nesprávny právny predpis, tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, tento však nesprávne interpretuje.

26. V aplikačnej praxi prebiehala diskusia o tom, ktorá právna norma dopadá na právne vzťahy založené zmluvou o úvere, v prípade ak podľa charakteristiky subjektov zmluvy možno usudzovať, že ide o spotrebiteľskú zmluvu.

27. Ako poukázal aj žalobca vo svojom odvolaní, niektoré súdy preferovali aplikáciu Obchodného zákonníka, vzhľadom na ustanovenie § 497, resp. § 261 odsek 3 Obchodného zákonníka.

28. Na uvedený právny problém dala expressis verbis odpoveď novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z., v zmysle ktorej zákon stanovil, že v prípade spotrebiteľských vzťahov sa prednostne použijú predpisy Občianskeho zákonníka, aj keď by sa mali použiť predpisy Obchodného zákonníka (viď čl. II. bod 1 uvedeného zákona).

29. Vzhľadom na uvedenú jednoznačnú právnu úpravu, ktorá je svojím charakterom procesným pokynom pre súd, pojem „použijú“, je potom rozsudok okresného súdu správny.

30. V prejednávanej veci je skutkový a právny záver okresného súdu správny a s odôvodnením negatívneho výroku je potrebné sa identifikovať podľa § 387 odsek 2 CSP.

31. Súčasne krajský súd akcentuje, že následky odstúpenia od zmluvy - jednostranným právnym úkonom veriteľa v prejednávanej veci, vyplývajú z právnej úpravy v ustanovení § 48 odsek 2 Občianskeho zákonníka a vznikajú práva a povinnosti podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ako to správne konštatoval okresný súd.

32. Pokiaľ teda žalobca od zmluvy odstúpil, zmluva sa zrušila od začiatku podľa § 48 odsek 2 Občianskeho zákonníka a nastupujú povinnosti zmluvných strán vrátiť si poskytnuté plnenia.

33. Ak žalobca poskytol žalovaným sumu 2.923,83 eur (3.186,61 eur - poplatky v sume 262,78 eur), žalovaní uhradili žalobcovi na účet medziúveru celkom 2.483,25 eur a na účet stavebného sporenia celkom 1.829,72 eur, potom žalobcovi nedlhujú už nič.

34. Z vyššie uvedených dôvodov je odvolanie žalobcu neoprávnené, a preto bolo potrebné rozsudok okresného súdu potvrdiť.

35. O nároku žalovaných na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 v spojení s § 255 odsek 1 CSP, pretože žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní. O výške trov odvolacieho konania rozhodne okresný súd podľa § 262 odsek 2 CSP.

36. Tento rozsudok prijal krajský súd pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).